

ผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนของ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่
Impact of Best Cost Control on Sustainable Firm Growth of Small and
Medium Enterprises in Phrae Province

ยุทธนา เขียวนิล¹, เฉวียง วงศ์จินดา² และวรพรรณ รัตนทรงธรรม³
Yutthana Kheawnin¹, Chawiang Wongjinda² and Worapan Ratanasongtham³

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
Faculty of Management Science, Uttaradit Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: tuey0962087883@gmail.com

Received: 2025-3-11; Revised: 2025-10-9; Accepted: 2025-10-26

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิต ในจังหวัดแพร่ จำนวน 13,276 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 แห่ง ใช้วิธีคัดเลือกตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้ระบบสุ่มตัวเลขออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่าย และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการควบคุมต้นทุนที่ดีมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยการควบคุมต้นทุนที่ดี ประกอบด้วย ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมมีอิทธิพลสูงสุดต่อความสามารถในการทำกำไร และด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีอิทธิพลสูงสุดต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ความสามารถในการทำกำไรยังมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการควบคุมต้นทุนที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและความยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้นกิจการควรให้ความสำคัญกับการควบคุมต้นทุนที่ดี เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กร ความสามารถในการสร้างผลตอบแทนจากการควบคุมต้นทุนที่ดี การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจให้เติบโตมากยิ่งขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: การควบคุมต้นทุนที่ดี, ความสามารถในการทำกำไร, การเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืน, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This study aimed 1) to examine the levels of best cost control, profitability, and sustainable business growth of small and medium enterprises (SMEs) in Phrae Province, and 2) to investigate the effects of best cost control on profitability and sustainable business growth. A quantitative research approach was employed. The population consisted of 13,276 manufacturing SMEs in Phrae Province, while the sample comprised 316 enterprises selected through simple random sampling using an online random number system. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics such as multiple correlation analysis, simple regression analysis, and multiple regression analysis.

The results revealed that the overall levels of best cost control, profitability, and sustainable business growth of SMEs in Phrae Province were high. Best cost control had a positive effect on both profitability and sustainable business growth. Best cost control comprised three dimensions: understanding cost structure, efficient budget utilization, and regularly monitoring costs. Efficient budget utilization exhibited the strongest influence on profitability, while regularly monitoring costs had the greatest influence on sustainable firm growth. In addition, profitability was found to positively influence sustainable business growth. The findings indicate that best cost control is a key factor in creating competitive advantage and achieving long-term sustainability. Therefore, SMEs should emphasize effective cost control to enhance management efficiency, generate returns from cost management, optimize resource utilization, and strengthen their competitive capabilities for future growth.

Keywords: Best Cost Control, Profitability, Sustainable Business Growth, Small and Medium Enterprises

บทนำ

ในปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กำลังเผชิญความท้าทายจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567) ส่งผลให้ธุรกิจต้องมีการปรับปรุงการบริหารงาน การควบคุม และการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อความอยู่รอดและโอกาสในการเติบโตของกิจการ โดยการบัญชีบริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยในการประเมินและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Hornigren et al., 2021) ข้อมูลการบัญชีบริหารประกอบด้วย การวางแผน การควบคุม การประเมินผล และการให้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ (Drury, 2021) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอีกหนึ่งเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับว่าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ คือ การบริหารต้นทุน (Cost Management) (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563) การบริหารต้นทุนเป็นส่วนหนึ่งของการบัญชีบริหารที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ การวางแผน และการควบคุมต้นทุนเพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดถูกใช้อย่างเหมาะสม โดยมีการควบคุมต้นทุนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มุ่งเน้นการติดตามและตรวจสอบค่าใช้จ่าย การควบคุมต้นทุนที่ดีจะช่วยลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มผลกำไร และช่วยให้การวางแผนและการจัดทำงบประมาณเป็นไปอย่างแม่นยำ (Kipkeni et al., 2022) จะเห็นได้ว่าการบริหารต้นทุนเป็นกระบวนการ

เชิงกลยุทธ์ที่กว้างครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ การวางแผนและการตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุนในระยะยาว ในขณะที่การควบคุมต้นทุนเป็นกระบวนการเชิงปฏิบัติที่มุ่งเน้นการติดตาม ตรวจสอบและรักษาระดับค่าใช้จ่ายให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ข้อมูลในปี พ.ศ. 2565 พบว่าภาคเหนือมีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs มากเป็นอันดับที่ 2 แต่มีรายได้รวมอยู่ในอันดับรองสุดท้ายของประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565) เมื่อพิจารณาการเติบโตของธุรกิจ SMEs ในภาพรวมของภาคเหนือ ยังมีการเติบโตที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคการผลิต การเติบโตที่เกิดขึ้นยังไม่มีควมสม่ำเสมอ บางปีเติบโตน้อย บางปีมีการเติบโตมาก ซึ่งมีอัตราการเติบโตที่ผันผวนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้การดำเนินธุรกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่วางไว้สะท้อนถึงการเติบโตของธุรกิจที่ยังขาดความยั่งยืน และเมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดแพร่เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ดีและมีศักยภาพในการเติบโต มีจำนวนธุรกิจ SMEs 31,498 แห่ง โดยเป็นภาคการผลิต 13,276 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) จากข้อมูลงบการเงินของผู้ประกอบการนิติบุคคล 10 ปีย้อนหลัง พบว่า ภาคการผลิตของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดแพร่ มีการบริหารจัดการต้นทุนได้เป็นอย่างดี สามารถควบคุมต้นทุนให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – 2564 ทำให้ต้นทุนขายลดลง ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของกิจการ แต่เมื่อพิจารณาเจาะลึกในภาคธุรกิจการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเห็นว่าถึงแม้จังหวัดแพร่จะมีศักยภาพในการเติบโต แต่มีบางกิจการในภาคการผลิตที่ไม่ได้ใช้กระบวนการหรือเครื่องมือทางการบัญชีบริหารมาใช้ในการควบคุมต้นทุนที่ดี ทำให้การเติบโตทางธุรกิจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับธุรกิจที่มีการควบคุมต้นทุนที่ดี ที่เป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มความความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการควบคุมต้นทุนที่ดีไม่ได้หมายถึงการลดค่าใช้จ่ายเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในกิจการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Kipkeni et al., 2022; Maslak et al., 2023) ซึ่งในงานวิจัยนี้ การควบคุมต้นทุนที่ดี หมายถึงการบูรณาการของกระบวนการสามส่วนหลัก คือ 1) การเข้าใจโครงสร้างต้นทุนโดยกิจการต้องสามารถวิเคราะห์และแยกองค์ประกอบของต้นทุนที่เกิดขึ้น 2) การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรและการควบคุมการใช้จ่ายเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร และ 3) การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะช่วยเพิ่มความความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดี ประกอบด้วย ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ โดยผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการสร้างกลยุทธ์การแข่งขัน การควบคุมต้นทุน และพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบายสนับสนุนและพัฒนา SMEs ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ รวมถึงเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในบริบทที่แตกต่างกันของธุรกิจ SMEs ในภาคธุรกิจประเภทอื่น ภูมิภาคอื่น หรือประเทศที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1a การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

สมมติฐานที่ 1b การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

สมมติฐานที่ 1c การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

สมมติฐานที่ 2a การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

สมมติฐานที่ 2b การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

สมมติฐานที่ 2c การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource Based View Theory: RBV)

ทฤษฎีฐานทรัพยากร เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทฤษฎีนี้พัฒนาขึ้นโดย Barney (1991) ซึ่งกล่าวว่าทรัพยากรที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันต้องมีลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) ทรัพยากรที่มีคุณค่า (Valuable Resources) 2) ทรัพยากรที่หายาก (Rare Resources) 3) ทรัพยากรที่ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ (Inimitable Resources) และ 4) ทรัพยากรที่ไม่สามารถทดแทนได้ (Non-Substitutable Resources) ทรัพยากรดังกล่าวอาจเป็นสินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถ หรือกระบวนการภายในองค์กร ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวจะส่งเสริมให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีงานวิจัยในอดีตที่ได้นำทฤษฎี RBV มาเป็นทฤษฎีเชื่อมโยงตัวแปรกรอบแนวคิดงานวิจัย เช่น งานวิจัยของ สมทรง คันธนที และคณะ (2565) อธิบายว่า ความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการความรู้ช่วยเสริมความคล่องตัวขององค์กรและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ในงานวิจัยทางการบัญชีก็ได้นำทฤษฎี RBV มาเป็นทฤษฎีเชื่อมโยงตัวแปรกรอบแนวคิดงานวิจัยเช่นกัน อาทิ ปาลวี พุฒิกุลสาคร และอนุชา พุฒิกุลสาคร (2563) พบว่าการบริหารต้นทุนแบบบูรณาการ โดยเฉพาะการมุ่งเน้นประสิทธิผลต้นทุนผลิตภัณฑ์ มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความได้เปรียบทางการดำเนินงานและความสำเร็จของธุรกิจไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย และชลิต ผลอินทร์หอม และประเวศ เพ็ญพิบูล (2563) พบว่า ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยเฉพาะการป้องกันการลอกเลียนแบบของคู่แข่งในตลาดที่มีการแข่งขันสูง การจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่องค์กรในระยะยาว

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้นำทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource Based View Theory: RBV) มาเป็นทฤษฎีพื้นฐานในการอธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย โดยอธิบายถึงการควบคุมต้นทุนที่ดี ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่มีคุณค่าและถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่กิจการนำไปใช้ในการควบคุมต้นทุน สะท้อนถึงการที่กิจการมีทรัพยากรที่มีค่า หายาก ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้หรือลอกเลียนแบบได้ยาก และไม่สามารถทดแทนได้ ซึ่งช่วยสร้างความ

ได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ธุรกิจ โดยกระบวนการควบคุมต้นทุนที่ดี ประกอบด้วย 1) การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน เป็นการวิเคราะห์และแยกส่วนประกอบของต้นทุนในธุรกิจ เพื่อควบคุมต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม เป็นการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร เพื่อให้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน 3) การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการติดตามการใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่กำหนด ซึ่งการควบคุมต้นทุนที่ดีที่กล่าวมานี้ เป็นกระบวนการภายในองค์กร (Organization Process) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ สามารถควบคุมต้นทุนที่ไม่จำเป็น สร้างความโปร่งใสในการใช้จ่าย และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มความสามารถในการทำกำไร และเติบโตได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมต้นทุนที่ดี

การควบคุมต้นทุนที่ดีเป็นกระบวนการสำคัญในด้านการบริหารจัดการทางการเงินและการดำเนินธุรกิจ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร สมานิก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2563) ให้ความหมายของการควบคุมต้นทุน เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการวางแผน ติดตาม และควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อให้การดำเนินธุรกิจบรรลุเป้าหมายทางการเงินและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ Maslak et al. (2023) กล่าวว่า การควบคุมต้นทุนที่มีประสิทธิภาพส่งผลในเชิงบวกต่อความยั่งยืนและการเติบโตขององค์กร โดยการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย เพิ่มผลกำไร และเติบโตอย่างมั่นคงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจสมัยใหม่ อีกทั้งสามารถรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมภายใต้การแข่งขันระดับโลกได้ Suleiman et al. (2023) กล่าวว่า การควบคุมต้นทุนที่มีประสิทธิภาพส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการทำกำไรของบริษัท ซึ่งการใช้เทคนิคการควบคุมต้นทุนและลดต้นทุนอย่างเหมาะสมจะส่งผลต่อการทำกำไรของบริษัท และได้แนะนำให้มีการประเมิน ติดตาม และตรวจสอบเทคนิคการควบคุมต้นทุนและลดต้นทุน เพื่อให้บริษัทสามารถเพิ่มศักยภาพในการทำกำไรและบรรลุเป้าหมายของบริษัทได้ ในทำนองเดียวกัน Kipkenei et al. (2022) พบว่า กระบวนการควบคุมต้นทุนครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การตรวจสอบ การประเมินผล ไปจนถึงการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินและกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งในงานวิจัยนี้ การควบคุมต้นทุนที่ดี (Best Cost Control) หมายถึงการบูรณาการของกระบวนการสามส่วนหลัก คือ 1) การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน (Understanding Cost Structure) 2) การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม (Efficient Budget Utilization) 3) การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ (Regularly Monitor Costs) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน (Understanding Cost Structure) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ การเข้าใจองค์ประกอบของต้นทุนการผลิต การระบุ การจำแนก และการจัดลำดับส่วนประกอบของวัตถุดิบได้อย่างชัดเจน รวมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมและความสัมพันธ์ของต้นทุนกับปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ โดยสุวรรณ หวังเจริญเดช (2558) กล่าวว่า การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนอย่างละเอียดช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สมานิก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2563) กล่าวว่า การเข้าใจโครงสร้างต้นทุนเป็นกระบวนการในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของต้นทุนในองค์กร ซึ่งรวมถึงการระบุประเภทของต้นทุน การแยกแยะระหว่างต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร และการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนกับปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ Al-Rikabi and Sahib (2022) กล่าวว่า การวิเคราะห์และทำความเข้าใจโครงสร้างต้นทุนถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยให้องค์กรสามารถระบุส่วนประกอบของต้นทุน เช่น การแยกแยะระหว่าง ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs) ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต และ ต้นทุนผันแปร (Variable Costs) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิตหรือการให้บริการ การมีความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างต้นทุนจะช่วยให้องค์กรสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นในด้านการผลิต การกำหนดราคาสินค้า และการวางแผนกำลังการผลิต

สอดคล้องกับ Kipkenei et al. (2022) ที่กล่าวว่า การเข้าใจโครงสร้างต้นทุนและการควบคุมต้นทุนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน

2. การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม (Efficient Budget Utilization) หมายถึง ความสามารถของกิจการในการบริหารจัดการและใช้งบประมาณขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2563) กล่าวว่า การจัดทำงบประมาณที่เหมาะสมช่วยให้ธุรกิจสามารถวางแผนการจัดสรรทรัพยากร กำหนดเป้าหมายกำไร และควบคุมผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว Kostyukova et al. (2024) กล่าวว่า การพัฒนาระบบงบประมาณและการใช้งบประมาณที่เหมาะสมเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กร นอกจากนี้ Pasenko and Pasternak (2021) กล่าวว่า การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจในการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร การจัดทำงบประมาณเป็นเครื่องมือการจัดการทรัพยากร ช่วยในการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน โดยมีการวางแผน ควบคุม และการวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการตัดสินใจอย่างมีข้อมูล เพื่อความสำเร็จในระยะยาว ดังนั้นการนำระบบงบประมาณมาใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีข้อดีและมีส่วนช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพ

3. การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ (Regularly Monitor Costs) หมายถึง ความสามารถของกิจการในการติดตามการใช้ทรัพยากรที่จัดสรรอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสอบค่าใช้จ่ายขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นไปตามงบประมาณที่กำหนด จะช่วยให้องค์กรควบคุมต้นทุนและลดค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจ โดย Suleiman et al. (2023) กล่าวว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถควบคุมและจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบต้นทุนในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานช่วยให้องค์กรสามารถระบุปัญหา เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกินความจำเป็น หรือความสูญเสียในระบบที่ไม่ได้สร้างคุณค่าเพิ่ม การปรับปรุงกระบวนการทำงานจากข้อมูลที่ได้รับช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและการให้บริการ Hnatenko and Konieczny (2023) กล่าวว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญในธุรกิจที่มีความซับซ้อน ช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินและส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว Kipkenei et al. (2022) กล่าวว่า การติดตามต้นทุนยังช่วยให้ผู้บริหารปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างรวดเร็ว โดยการจับตาดูและวิเคราะห์ข้อมูลในแบบเรียลไทม์ ช่วยให้การตัดสินใจมีความแม่นยำมากขึ้นและเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การติดตามต้นทุนอย่างต่อเนื่องยังส่งผลต่อการควบคุมต้นทุน การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร

ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) หมายถึง ความสามารถของกิจการในการจัดการต้นทุนและของเสียจากการผลิต ความสามารถในการสร้างผลกำไรตามเป้าหมาย ความสามารถในการสร้างผลตอบแทนได้ตามความคาดหวัง และความสามารถในการตอบสนองลูกค้าด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยธเรศ สันตติวงศ์ไชย (2567) กล่าวว่า ความสามารถในการทำกำไรส่งผลต่อมูลค่าหุ้นและการตัดสินใจของนักลงทุน โดยองค์กรที่มีผลการดำเนินงานดีจะสามารถสร้างผลตอบแทนสูงให้นักลงทุน Kaplan (2020) ยังกล่าวว่า ความสามารถในการทำกำไรแสดงถึงความสำเร็จในการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างผลตอบแทน โดยเชื่อมโยงกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้องค์กรวางกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับศักยภาพในการแข่งขันและการเติบโตในระยะยาว Alshehadeh et al. (2024) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีผลกระทบเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความยั่งยืนของกำไร (Profit Sustainability) ในบริษัทอุตสาหกรรมแสดงว่ากิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะสามารถรักษากำไรให้มั่นคงต่อเนื่อง และ

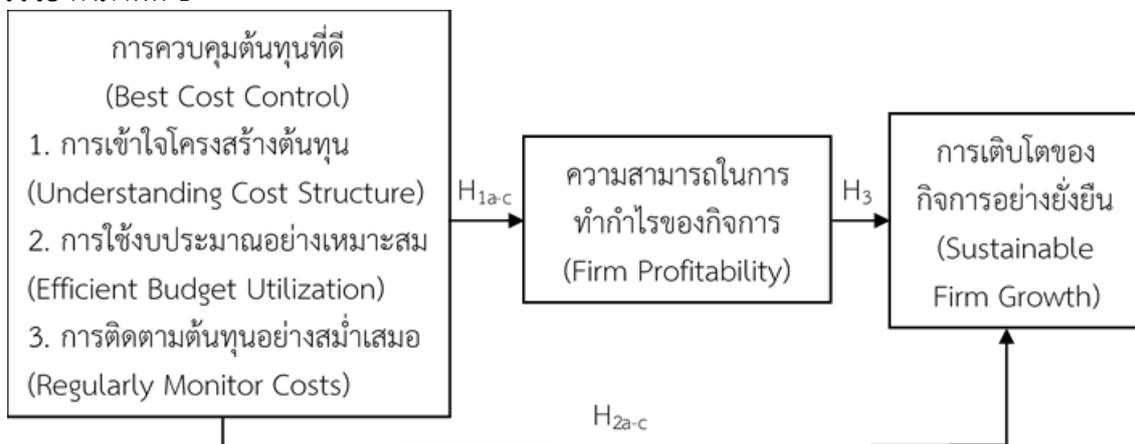
นำไปสู่การมีศักยภาพลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเติบโตในระยะยาวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การสร้างกำไรอย่างต่อเนื่องไม่เพียงช่วยเพิ่มมูลค่ากิจการและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญต่อการขยายตัวของธุรกิจ และการรักษาความสามารถในการแข่งขันในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

การเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน (Sustainable Firm Growth) หมายถึง ความสำเร็จของกิจการที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจเพิ่มขึ้น มีการเพิ่มขึ้นของรายได้ มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น และมีการขยายธุรกิจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2565) กล่าวว่า การเติบโตของกิจการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้ การจ้างงาน และความสามารถในการแข่งขันในตลาด ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) กล่าวว่า การเติบโตในยุคดิจิทัลต้องคำนึงถึงการปรับตัวทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันระยะยาว วิไลพร ทวีลาภพันทอง (2563) กล่าวว่า การเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน (Sustainable Business Growth) คือ การพัฒนาธุรกิจที่ไม่เพียงมุ่งเน้นการเพิ่มผลกำไรในระยะสั้นเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานและเติบโตได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่องในระยะยาว โดยไม่ส่งผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนรอบข้าง Hitt et al. (2016) กล่าวว่า การเติบโตสามารถวัดได้จากหลายมิติ เช่น การเพิ่มขึ้นของรายได้ กำไร และการขยายตลาดใหม่ ซึ่งแสดงถึงความสำเร็จและความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ Coad (2009) กล่าวว่า การเติบโตเป็นกระบวนการที่ไม่เป็นเส้นตรง อาจมีทั้งช่วงของการขยายตัวอย่างรวดเร็วและการชะลอตัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวงจรชีวิตธุรกิจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิต ในจังหวัดแพร่ จำนวน 13,276 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิต ในจังหวัดแพร่ ได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 แห่ง เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random

Sampling) โดยใช้ระบบสุ่มตัวเลขออนไลน์ (Random Number Generator) เว็บไซต์ <https://www.random.org> (สุมินทร เบ้าธรรม, 2558, น.64)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย รูปแบบการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ จำนวนพนักงาน และรายได้เฉลี่ยต่อปี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมต้นทุนที่ดีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน จำนวน 4 ข้อ ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม จำนวน 4 ข้อ และด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ จำนวน 4 ข้อ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมต้นทุนที่ดีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ เป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินแบบสอบถามซึ่งในแต่ละข้อคำถามมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.67 ซึ่งถือว่าเป็นที่ยอมรับทางการวิจัย (Snyder & Wilson, 2020) จากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ผลที่ได้พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าช่วงระหว่าง 0.362 – 0.671 ซึ่งมากกว่า 0.30 (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2552) การทดสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation เป็นการพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อที่เหมาะสม พบว่า ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.512 – 0.672 ซึ่งค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับดีมาก (ชไมพร กาญจนกิจสกุล, 2555) และการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ของข้อคำถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.923 – 0.927 ซึ่งมากกว่า 0.70 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา และจิตตา วานิชย์บัญชา, 2566)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

- นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจัดทำเอกสารและแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ส่งให้คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ตรวจสอบและรับรอง

- หลังจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ รับรองแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ของเอกสาร แล้วเตรียมนำส่งไปรษณีย์

3. ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิต ในจังหวัดแพร่ ตามชื่อและที่อยู่ของกิจการ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คือ เจ้าของกิจการ ผู้บริหารฝ่ายบัญชี หรือผู้จัดการฝ่ายบัญชี เนื่องจากเป็นผู้มีข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการบริหารจัดการภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนในการตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.23 ซึ่งอัตราการตอบกลับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก (Berdie et al., 1986)

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมต้นทุนที่ดีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)

4. การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถแสดงสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ 1 FP} = \alpha_1 + \beta_1\text{UCS} + \beta_2\text{EBU} + \beta_3\text{RMC} + \epsilon_1$$

$$\text{สมการ 2 SFG} = \alpha_2 + \beta_4\text{UCS} + \beta_5\text{EBU} + \beta_6\text{RMC} + \epsilon_2$$

$$\text{สมการ 3 SFG} = \alpha_3 + \beta_7\text{FP} + \epsilon_3$$

โดยกำหนดให้

UCS	หมายถึง	การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน
EBU	หมายถึง	การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม
RMC	หมายถึง	การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ
FP	หมายถึง	ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ
SFG	หมายถึง	การเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน
α	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการ
ϵ	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อน
β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 มี

ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ เทียบเท่า จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 และมีตำแหน่งปัจจุบันเป็นผู้บริหารฝ่ายบัญชี/ เจ้าของกิจการ จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 95.90

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ พบว่า รูปแบบการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 289 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.50 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 5-10 ปี จำนวน 102 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีจำนวนพนักงาน น้อยกว่า 5 คน จำนวน 224 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.90 และมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 500,000 บาท จำนวน 235 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 74.40

3. ระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ แสดงผลการวิจัยในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับของตัวแปรที่ศึกษา (n = 316)

ตัวแปร	($\bar{X}$)	(S.D.)	การแปลผล
การควบคุมต้นทุนที่ดี			
ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน	4.284	0.513	มาก
ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม	4.334	0.520	มาก
ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ	4.358	0.515	มาก
การควบคุมต้นทุนที่ดีโดยภาพรวม	4.326	0.468	มาก
ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ	4.283	0.534	มาก
การเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน	4.013	0.687	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.013 – 4.358 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการต้นทุนและผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงและการเติบโตของกิจการในระยะยาว เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านการควบคุมต้นทุนที่ดี พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.326, S.D. = 0.468) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.358, S.D. = 0.515) รองลงมาคือ ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.334, S.D. = 0.520) และด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ($\bar{X}$ = 4.284, S.D. = 0.513) ตามลำดับ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุด เนื่องจากการตรวจสอบและติดตามต้นทุนอย่างต่อเนื่องช่วยให้กิจการสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การติดตามต้นทุนยังมีส่วนช่วยให้กิจการสามารถปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

นอกจากนี้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.283, S.D. = 0.534) สะท้อนให้เห็นว่ากิจการมีการบริหารจัดการรายได้และต้นทุนอย่างสมดุล ส่งผลให้สามารถสร้างผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ ขณะที่การเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X}$ = 4.013, S.D. = 0.687) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจการมีแนวทางในการพัฒนาและขยายธุรกิจบนพื้นฐานของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว

4. ผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตัวแปร	UCS	EBU	RMC	FP	SFG	VIF
($\bar{x}$)	4.284	4.334	4.358	4.283	4.013	
S.D.	0.513	0.520	0.515	0.534	0.687	
UCS	1.000	0.710***	0.752***	0.568***	0.494***	2.616
EBU		1.000	0.740***	0.611***	0.488***	2.514
RMC			1.000	0.609***	0.509***	2.864
FP				1.000	0.685***	1.000
SFG					1.000	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม มีค่าเท่ากับ 0.488 – 0.685 และพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ มีค่าเท่ากับ 0.710 – 0.752 ผู้วิจัย จึงได้ทำการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor: VIF) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.000 – 2.864 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006)

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม					
	FP สมการที่ 1	Beta	SFG สมการที่ 2	Beta	SFG สมการที่ 3	Beta
ค่าคงที่ (Constant)	1.039		0.534		0.238	
การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน (UCS : H1a-H2a)	0.150** (0.072)	0.144	0.257** (0.103)	0.192		
การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม (EBU : H1b-H2b)	0.312*** (0.069)	0.304	0.241** (0.099)	0.183		
การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ (RMC : H1c-H2c)	0.286*** (0.075)	0.276	0.306*** (0.107)	0.229		
ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ (FP : H3)					0.882*** (0.053)	0.685
F	80.281***		44.666***		278.112***	
R ²	0.436		0.300		0.470	
Adjusted R ²	0.430		0.294		0.468	
Maximum VIF	2.864		2.864		1.000	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า สมการโดยรวมมีค่า p-value หรือ Sig. F น้อยกว่า 0.0001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร จาก 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาค่า Adjusted R² พบว่า ในสมการที่ 1 ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการทำกำไรของกิจการ 43.00% (Adjusted R²= 0.430) สมการที่ 2 ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน 29.40% (Adjusted R²= 0.294) สมการที่ 3 ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน 46.80% (Adjusted R²= 0.468) โดยในการทดสอบสมมติฐานที่ได้จากการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า 1) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ($\beta_1 = 0.150, p < 0.05$) 2) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ($\beta_2 = 0.312, p < 0.01$) 3) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ($\beta_3 = 0.286, p < 0.01$) 4) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ($\beta_4 = 0.257, p < 0.05$) 5) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ($\beta_5 = 0.241, p < 0.05$) 6) การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ($\beta_6 = 0.306, p < 0.01$) และ 7) ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ($\beta_7 = 0.882, p < 0.01$) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ด้านที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ สูงสุดคือ ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ($\beta_2 = 0.312, p < 0.01$) และด้านที่ส่งผลต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน สูงสุดคือ ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ($\beta_6 = 0.306, p < 0.01$) ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องให้ความสำคัญในการนำแนวทางการควบคุมต้นทุน มาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยกิจการในการวิเคราะห์ วางแผน และประเมินต้นทุนของกิจการ จนนำไปสู่การปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการต้นทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้การวางแผน การกำกับ และการควบคุมต้นทุนมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H _{1a}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ	ยอมรับสมมติฐาน
H _{1b}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ	ยอมรับสมมติฐาน
H _{1c}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ	ยอมรับสมมติฐาน
H _{2a}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน	ยอมรับสมมติฐาน
H _{2b}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีผลกระทบต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน	ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย		ผลการทดสอบ สมมติฐาน
H _{2c}	การควบคุมต้นทุนที่ดี ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน	ยอมรับสมมติฐาน
H ₃	ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการต้นทุนและผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงและการเติบโตของกิจการในระยะยาว เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านการควบคุมต้นทุนที่ดี พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ตามลำดับ ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุด เนื่องจากการตรวจสอบและติดตามต้นทุนอย่างต่อเนื่องช่วยให้กิจการสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การติดตามต้นทุนยังมีส่วนช่วยให้กิจการสามารถปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hnatenko and Konieczny (2023) พบว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญในธุรกิจ ช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน และสร้างความยั่งยืนในระยะยาว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kipkenei et al. (2022) พบว่า การติดตามต้นทุนยังช่วยให้ผู้บริหารปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างรวดเร็ว

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การควบคุมต้นทุนที่ดี มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เป็นเพราะการควบคุมต้นทุนที่ดีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยผ่านการบูรณาการของกระบวนการสามส่วนหลัก คือ 1) ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถแยกแยะต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร รวมถึงวิเคราะห์ต้นทุนที่ก่อให้เกิดมูลค่ากับต้นทุนที่ไม่จำเป็น การทำความเข้าใจนี้ทำให้ธุรกิจสามารถปรับกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Rikabi and Sahib (2022) กล่าวว่า การวิเคราะห์และทำความเข้าใจโครงสร้างต้นทุนถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยให้องค์กรสามารถระบุส่วนประกอบของต้นทุน เช่น การแยกแยะระหว่าง ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs) ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต และ ต้นทุนผันแปร (Variable Costs) ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิตหรือการให้บริการ การมีความเข้าใจชัดเจนในโครงสร้างต้นทุนจะช่วยให้องค์กรสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นในด้านการผลิต การกำหนดราคาสินค้า และการวางแผนกำลังการผลิต และยังสอดคล้องกับ Kipkenei et al. (2022) ที่กล่าวว่า การเข้าใจโครงสร้างต้นทุนและการควบคุมต้นทุนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน 2) การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสมช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปตามเป้าหมายและลดโอกาสของการใช้ทรัพยากรเกินจำเป็น การวางแผนงบประมาณที่ชัดเจนยังช่วยให้ธุรกิจสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kipkenei et al. (2022) พบว่าการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่

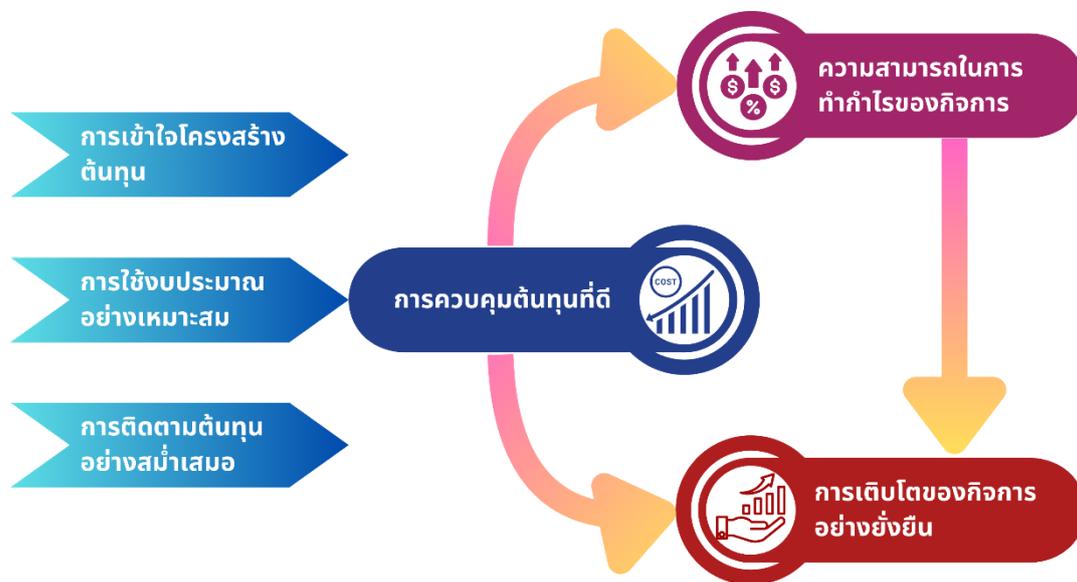
จำเป็น ส่งผลให้ธุรกิจมีความยั่งยืนในระยะยาว ในทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pasenko and Pasternak (2021) กล่าวว่า การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นใจในการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร การจัดทำงบประมาณเป็นเครื่องมือการจัดการทรัพยากร ช่วยในการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน โดยมีกระบวนการวางแผน ควบคุม และการวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการตัดสินใจอย่างมีข้อมูล เพื่อความสำเร็จในระยะยาว ดังนั้นการนำระบบงบประมาณมาใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งซึ่งมีข้อดีและมีส่วนช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพ และ 3) การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการติดตามต้นทุนช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง เทียบกับงบประมาณที่วางไว้ และแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างทันท่วงที ทำให้เกิดการบริหารจัดการที่โปร่งใสและคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Suleiman et al. (2023) กล่าวว่า การติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถควบคุมและจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบต้นทุนในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานช่วยให้องค์กรสามารถระบุปัญหา เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกินความจำเป็น หรือความสูญเสียในระบบที่ไม่ได้สร้างคุณค่าเพิ่ม การปรับปรุงกระบวนการทำงานจากข้อมูลที่ได้รับช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hnatenko and Konieczny (2023) พบว่า การติดตามต้นทุนอย่างต่อเนื่องช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจได้

ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน เนื่องจากการกำไรเป็นทรัพยากรสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินและลดความเสี่ยงทางธุรกิจ กิจการที่มีกำไรสูงสามารถนำไปใช้ในการลงทุน พัฒนาองค์กร และเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งล้วนส่งผลต่อการเติบโตในระยะยาว นอกจากนี้ กำไวยังช่วยสร้างความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ สอดคล้องกับงานของ Kaplan (2020) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและช่วยสร้างการเติบโตอย่างมั่นคงในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hnatenko and Konieczny (2023) พบว่า กิจการที่ทำกำไรได้ดีจะสามารถบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างเสถียรภาพทางธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ในทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alshehadeh et al. (2024) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีผลกระทบเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อความยั่งยืนของกำไร (Profit Sustainability) แสดงว่ากิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจะสามารถรักษากำไรให้มั่นคงต่อเนื่อง และนำไปสู่การมีศักยภาพลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเติบโตในระยะยาวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การสร้างกำไรอย่างต่อเนื่องไม่เพียงช่วยเพิ่มมูลค่ากิจการและสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญต่อการขยายตัวของธุรกิจและการรักษาความสามารถในการแข่งขันในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การศึกษาผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ แสดงให้เห็นว่าการควบคุมต้นทุนที่ดีส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ ผ่านกลไกสำคัญ คือ การควบคุมต้นทุนที่ดี ประกอบด้วย 1) การเข้าใจโครงสร้างต้นทุน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์และจำแนกประเภทต้นทุนได้อย่างถูกต้องและเข้าใจพฤติกรรมของต้นทุนทั้งในส่วนต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ 2) การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม เน้นการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการตรวจสอบความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ และ 3) การ

ติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ เป็นกระบวนการเชิงรุกในการตรวจสอบและเปรียบเทียบต้นทุนจริงกับงบประมาณที่วางไว้ กลไกการส่งผลที่สำคัญคือองค์ประกอบทั้งสามนี้จะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการควบคุมต้นทุนที่ดี ซึ่งต่อมากจะส่งผลในสองทิศทาง คือ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยมีความสัมพันธ์แบบเสริมกันและกัน ทำให้เกิดวงจรเชิงบวกของการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง การค้นพบนี้จึงเป็นการขยายความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource Based View Theory: RBV) ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการควบคุมต้นทุนที่ดีเป็นกระบวนการภายในองค์กร (Organization Process) ซึ่งเป็นหนึ่งในทรัพยากรที่มีคุณค่าขององค์กรที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจอย่างยั่งยืนได้ โดยสามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้การวิจัย
ที่มา: ยุทธนา เชียวนิล (2568)

สรุป

การศึกษาผลกระทบของการควบคุมต้นทุนที่ดีที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิต จังหวัดแพร่ จำนวน 316 แห่ง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการควบคุมต้นทุนที่ดี ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน สำหรับการควบคุมต้นทุนที่ดีมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยการควบคุมต้นทุนที่ดี ประกอบด้วย 1) ด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน 2) ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และ 3) ด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถในการทำกำไรมีผลเชิงบวกต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการควบคุมต้นทุนที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มผลกำไร ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และส่งเสริมความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาว และยังสอดคล้องกับทฤษฎีฐานทรัพยากรที่มองว่าการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันและ

ความยั่งยืนในระยะยาว งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการควบคุมต้นทุนที่ดี ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเติบโตของธุรกิจของบริษัทที่มีการแข่งขันสูง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การควบคุมต้นทุนที่ดีส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการเข้าใจโครงสร้างต้นทุน การใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs มีระบบการควบคุมต้นทุนที่เป็นรูปธรรม ผ่านการจัดอบรม พัฒนาองค์ความรู้ และตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านการบริหารต้นทุนในระดับจังหวัด ร่วมกับสถานศึกษาและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของธุรกิจ

1.2 ผลการวิเคราะห์ชี้ว่า ด้านการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรสูงสุด และด้านการติดตามต้นทุนอย่างสม่ำเสมอส่งผลต่อการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนสูงสุด ดังนั้น ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงควรให้ความสำคัญกับการวางแผนงบประมาณและติดตามต้นทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้น่าจะศึกษาเฉพาะผลกระทบของการควบคุมที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดแพร่ ประเภทการผลิต ซึ่งยังไม่ครอบคลุมภาคการค้า บริการ หรือเกษตรกรรม งานวิจัยในอนาคตจึงควรขยายไปยังภาคธุรกิจอื่นหรือภูมิภาคอื่นของประเทศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแนวทางการควบคุมต้นทุนในแต่ละบริษัท และตรวจสอบความสอดคล้องของผลลัพธ์กับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายมากขึ้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเท่านั้น งานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาในลักษณะเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต้นทุน การสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจโดยตรงจะให้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพแวดล้อมจริงของกิจการ เช่น ปัญหาด้านบุคลากร การขาดแคลนเครื่องมือวิเคราะห์ต้นทุน หรือการจัดลำดับความสำคัญในการบริหารธุรกิจ ข้อมูลเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาเครื่องมือการควบคุมต้นทุนให้เหมาะสมกับบริบทของกิจการ และยังเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ที่ตรงกับสภาพแวดล้อมธุรกิจจริงมากยิ่งขึ้น

2.3 งานวิจัยในอนาคตควรพิจารณาเพิ่มตัวแปรอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง การควบคุมต้นทุน ความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน เช่น บทบาทของเทคโนโลยี ดิจิทัลในการช่วยติดตามและวิเคราะห์ต้นทุน หรือ ระดับความรู้ทางการเงินของผู้ประกอบการ (Financial Literacy) ซึ่งอาจทำหน้าที่เป็นตัวแปรกำกับ (Moderator Variable) ที่ส่งเสริมประสิทธิผลของการควบคุมต้นทุน

2.4 สำหรับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยในอนาคตอาจใช้เทคนิคการวิเคราะห์ขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) หรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้อย่างลึกซึ้งและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา และฐิตา วานิชย์บัญชา. (2566). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 35). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- ชลิต ผลอินทร์หอม และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2563). ผลกระทบของการใช้เครื่องมือการบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของกิจการในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 17(1), 317–335.
- ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ตาก: โพรเจ็คท์ ไฟฟ์-โพลี.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *สัมมนาวิชาการภาคเหนือ ปี 2565 หัวข้อ “สู่อนาคตธุรกิจยุคใหม่ ก้าวอย่างไรให้ยั่งยืน”*. ค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2567, จาก https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/seminars/northern-symposium/2565-northern-symposium1/2565_talk.html
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). *สรุปภาพรวมธนาคารพาณิชย์ ไตรมาส 4 ปี 2566 และปี 2566*. ค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20240219.html>
- ธเรศ สันตติวงศ์ไชย. (2567). *รายงานการเงินและการวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปาลวี พุฒิกุลสาคร และอนุชา พุฒิกุลสาคร. (2563). ผลกระทบของความสามารถในการบริหารต้นทุนแบบบูรณาการที่มีต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนของธุรกิจไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. *การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี 2563*.
- วิไลพร ทวีลาภพันทอง. (2563). *มาทำความรู้จักกับ ESG แนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน*. สืบค้น 9 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://www.pwc.com/th/en/pwc-thailand-blogs/blog-20201224.html>
- สมทรง คันธนที, สุขุมล เกิดนอก และวราญา โรจนาภาพร. (2565). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 16(2), 424–437.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2563). *การบัญชีต้นทุน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2565*. ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://citly.me/SAX81>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567). *จำนวนผู้ประกอบการรวม*. ค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://citly.me/7zkgu>
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตวรรณ และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เทคนิคการโปรแกรม Lisrel*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุมินทร เบ้าธรรม. (2558). *วิจัยทางการบัญชี*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2558). การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผลกำไรของธุรกิจ SMEs. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 9(18), 97–102.
- Al-Rikabi, N. S., and Sahib, S. Y. (2022). Cost structure and its role in maximizing the profitability of some industrial companies–Iraq. *Journal of Economics, Management and Trade*, 28(8), 39–52.
- Alshehadeh, A. R., Elrefae, G. A., El Qirem, I. A., Hatamleh, H. M., & AlKhawaja, H. (2024). Impact of profitability on investment opportunities and its effect on profit sustainability. *Uncertain Supply Chain Management*, 12(2), 871–882.
- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*,

- 17(1), 99–120.
- Berdie, D.R., Anderson J.F., & Niebuhr M.A. (1986). *Questionnaires: design and use*. Metuchen, N.J.: Scarecrow Press.
- Coad, A. (2009). *The growth of firms: A survey of theories and empirical evidence*. Edward Elgar Publishing.
- Drury, C. (2021). *Management and Cost Accounting*. (11th ed.). Cengage Learning.
- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2016). *Strategic management: Concepts and cases: Competitiveness and globalization*. (12th ed.). Cengage Learning.
- Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. (2021). *Introduction to management accounting*. (16th ed.). Pearson.
- Hnatenko, I., & Konieczny, G. (2023). Ranking of profitability and costs indicators of agribusinesses. *Smart Economy, Entrepreneurship and Security*, 1(1), 73–83.
- Kaplan, R. S. (2020). *Measuring Corporate Performance: Profitability and Beyond*. Harvard Business Review.
- Kipkenei, C., Naibei, I. K., & Rotich, J. K. (2022). Effect of cost control systems on performance of medium-scale enterprises in Kericho Town. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 12(2), 14–19.
- Kostyukova, E., et al. (2024). Development of the budgeting system as a tool of management accounting in the budgetary institution. *BIO Web of Conferences*, 116, 07001, 1–8. Retrieved November 10, 2024, from <https://doi.org/10.1051/bioconf/202411607001>
- Maslak, N., Mykhailiv, H., and Shevchenko, I. (2023). Cost management and optimization of business processes to achieve profitability. *Black Sea Research Institute of Economics and Innovation*, 74-78.
- Pasenko, V., and Pasternak, Y. (2021). Budgeting as a tool for resource management in the accounting system of the enterprise. *Black Sea Economic Studies*, 65, 117–121.
- Snyder, P. J., & Wilson, H. G. (2020). Assessing content validity: A practical guide for measuring survey questions. *Journal of Research Methods*, 34(2), 123-136.
- Suleiman, I. G., Mustapha, L. O., and Agbi, S. E. (2023). Effect of cost control and cost reduction on profitability of manufacturing firms in Nigeria: A case of Nestle Nigeria Plc. *International Journal of Research Publication and Reviews*, 4(5), 5234–5240.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper and Row.